

FOTO: Gemma Preseguer

Cal seguir dempeus reinventant-nos com a festa, com a poble i com a país

Taradallencs i taradallenques, molt bon vespre a tothom. És per a mi un repte i un honor fer el pregó d'aquesta 39a edició de la Festa dels Tonis.

Començaré fent un pregó i acabaré fent un prec: Un pregó és un discurs literari que hom pronuncia en públic en ocasió d'una festivitat o celebració.

Un prec és una petició respectuosa d'alguna cosa a algú.

A l'arxiu parroquial de Taradell hi consten dades de la celebració de les festes de Sant Antoni Abad des de 1780.

A l'any 1982 es crea la Comissió de festes de Sant Antoni Abad. O sia, que l'any vinent en celebrarem el 40è aniversari: Felicitats!

De la meva infància recordo el carro de Can Cases i el carro de la llet que cada dia passava pel davant de casa al carrer Nou de Vic.

Dels estius, els meus records són els plataners gegants que hi havia a la Carretera de Balenyà i el so de la sirena i els treballadors i treballadores que entraven i sortien de Can Costa i Font i també les dones que netejaven

la roba a la Font Gran i Mossèn Vilassís amb aquella sotana tan llarga passejant plàcidament sota els plataners camí de casa.

Us estic parlant de la dècada dels 60 del segle passat.

A Ca l'Huguet, després Can Furri, hi vivien l'Agustí i la Teresa amb les seves tres filles (la Ma. Carme, la Mercè i la Margarita).

Hi havia un galliner molt gran amb una cinquantena de gallines ponedores i també una altra estada amb les gàbies dels conills i aquella olor 'd'ufals'!

L'alfals és una planta de farratge que és molt rica en proteïnes i sempre havia sentit a dir que era molt perillosa pels cavalls, doncs si en menjaven en excés se'ls inflava la panxa i podia tenir conseqüències greus per a la seva vida.

De manera sobtada, i ja a la dècada dels anys 70, desapareixien els carros i els cavalls. Cada dia es veien més Dos cavalls, aquell model de cotxe de la Citroën.

El record que tinc abans de que succeís això, és quan anava a casa del Sr. Lluís Arumí, l'espanyolet, jo tenia 9 o 10 anys i em deixava passejar la seva euga a les tardes pels camps que hi havia abans d'arribar al barri de Sant Miquel.

Les marques que les rodes dels carruatges deixaren sobre la pedra encara són ben visibles al Camí Antic que anava de Taradell a Viladrau i també en algun carrer pavimentat amb llambordes del nucli antic de Vic. La petjada de la Història de tants i tants carruatges que traginaven amunt i avall tota mena de materials...

Ja cap els 80, de cop i volta, reneix una afició a la comarca d'Osona i apareixen cavalls arreu. De la pràctica laboral a la pràctica esportiva. I el galliner de Can Furri es transforma en unes quadres pels cavalls, gràcies als meus germans, en Miquel (al cel sia), en Ramon i en Toni.

M'aturo aquí per dir-vos que vaig demanar de fer aquest pregó a un home que coneix millor que jo la vida d'aquest poble i el món dels animals, us parlo de l'amic Bernat Sardà, fill de Taradell, veterinari i que va presidir el Col·legi de Veterinaris de Girona al llarg de 17 anys i del que és President d'Honor. Desitjant una prompta recuperació, et dedico aquest pregó.

La Vida associativa és una de les característiques més significatives de l'activitat cultural de Catalunya i això es concreta en el nombrós conjunt de federacions, associacions i entitats que hi ha al territori català.

Les festes i manifestacions de la cultura popular i tradicional del país són part del Patrimoni immaterial català i un valuós llegat que es transmet de generació en generació.

La cultura popular és el conjunt de manifestacions culturals

produïdes o consumides per les classes populars, en contraposició a l'alta cultura o cultura acadèmica. La Cultura Popular s'origina com a resposta a la cultura oficial, perquè l'una i l'altre representen diferents sectors socials, així com diferents gustos i interessos. La Cultura Popular, a més, es considera com un dels factors distintius de la identitat d'una nació perquè s'hi troben plasmats els valors culturals, tradicions, sistemes de creences i costums que expressen la singularitat del poble que conforma un país.

Catalunya és una nació sense estat. Catalunya és una nació resistent i resilient que al llarg dels darrers 3 segles ho ha tingut tot en contra per a la seva supervivència. Han estat aquesta resiliència, resistència i perseverança de la gent, del poble, el que ha mantingut vives les seves tradicions i manera de ser i sobretot la seva llengua, el pilar central que aguanta una nació.

FOTO: Paz Arando, Unsplash

El **vostre projecte és molt important** i en ell hi conflueixen un conjunt ben divers d'iniciatives de tot tipus:

1. L'ús del patrimoni com a eina de transmissió de la cultura popular i tradicional.
2. La conservació i la preservació del patrimoni rural, aquest passat que cal conservar i preservar.
3. La tasca de recuperació i conservació de les eines, els seus usos i de les seves paraules .
4. La creació de l'espai físic de l'Alzinar.
5. I en definitiva la tasca de recuperació de la Memòria Històrica, perquè sense el coneixement i el reconeixement del nostre passat no caminarem cap a un futur ben consolidat.

En resum, els Tonis són una expressió meravellosa de la manera de ser i fer del poble català, un treball silent i constant.

Una dita... Potes sense ferradura, fa mal i no dura.

Una endevinalla... Ben alt i gran el voldria i a sobre jo hi pujaria. Ben dret voldria que anés i a terra mai em tirés. Què és?

I un poema... El cavall és elegant i no passa mai de moda per més que hom hagi inventat nous vehicles amb la roda.

Aquest any 2020 vaig ser la persona homenatjada de la Marxa dels Vigatans i quan Òmnium em va demanar quin tema central volia plasmar al llarg de l'any, els hi vaig respondre el meu interès en visualitzar la gent de l'exili i és per a mi un gran honor poder llegir-vos les **paraules que l'Honorable Conseller de Cultura del Govern legítim a l'exili** m'ha fet arribar:

Ja vaig acabant i ha arribat l'hora dels precs:

La llibertat no és alienable en un altre, pertany a cada subjecte, individual o col·lectiu.

Per consegüent pertany al poble català i a ningú més decidir la seva llibertat i independència.

No defallim fins aconseguir que Catalunya sigui un nou Estat al món, una nació lliure i sobirana i oberta al món.

Unim-nos per sobre de les nostres ideologies per fer realitat aquest somni, mitjançant la lluita no violenta, amb la Desobediència Civil Activa.

Llibertat Presos Polítics i Retorn dels Exiliats.

Gràcies i Visca la Festa de Sant Antoni Abad.

—
CARLES 'TATI' FURRIOLS
President de la Fundació Trueta i activista

Amics i amigues dels Tonis de Taradell, Primer de tot vull agrair al Carles que jo em pugui comunicar avui i aquí, a través del seu pregó. Per tant li manllevo uns minuts de la seva tasca solament per dir-vos el que molts de vosaltres ja sabeu.

Com d'orgullós me'n sento d'haver-vos pogut acompanyar en diferents moments i etapes de la vostra tasca incansable en pro de la recuperació i restauració de tants i tants elements relacionats no només amb la vostra festa, sinó amb tot allò que ens explica les arrels de la nostra manera de ser i de viure. I recordo especialment com ara ja fa 10 anys de la Declaració de la vostra tasca com a Festa Tradicional d'Interès Nacional.

Jo us encoratjo i us demano que malgrat els moments de pandèmia que ens toca viure, i precisament en homenatge i record dels qui ens han deixat, ens cal seguir dempeus reinventant-nos com a festa, com a poble i com a país que volem lliure i complet.

Visca la Cultura i la Llengua Catalana que ens uneixen amb tots els Països Catalans.

Lluís Puig i Gordi
Conseller de Cultura a l'Exili